

בנועם שיח

פרקים מתולדות פפרותנו

מאת

צבי מלאכי

אוניברסיטת תל אביב

מכון הברמן למחקרי ספרות

להורי
יצחק והניה מלאכי
באהבה

האיור לקוח מכתב יד עברי מאיטליה.
ציור העטיפה: שמעון שרף.

המו"ל:
מכון הברמן למחקרי ספרות
ת"ד 166 לוד 71101

©
כל הזכויות שמורות
נדפס בישראל תשמ"ג

83-13532

17014

271

לפירוש המלה "סלה" בתנ"ך

פ ת י ח ה :

המלה "סלה" נזכרת בתנ"ך 74 פעמים, מהן שלוש פעמים בפרק ג' של ספר חבקוק ו-71 פעמים ב"ל"ט פרקים בספר תהלים. למרות ריבוי זה לא נתברר פירושה, וכבר עסקו רבים בנסיונות לעמוד על טיבה ומשמעותה של מלה זו.

פרק ראשון

סיכום הדעות השונות

בתוך הפירושים הרבים ניתן להבחין בשני סוגים :
הסוג האחד : פירושים הרואים את המלה "סלה" כחלק הומוגני, אורגני של הטכסט.
הסוג השני : פירושים הרואים במלה "סלה" מושג נפרד, שאינו שייך במישרין לטכסט מבחינה עניינית, ועיקרו : סימן נגיני, מוסיקלי.

1. הסוג הראשון :

א. מרביתם של הפירושים והתרגומים הקדומים הרואים את המלה "סלה" כחלק אורגני של הטכסט המזמורי, מפרשים מלה זו כ-**נצח**, **לנצח**, לעולם. עקילס¹ מתרגם αἰ (לנצח), יונתן מתרגם : לעלמין, לעלמא, וכן הוא מחבר סלה עם מלת "לעולם" שלפניה, כגון : עד עולם סלה (תהלים מ"ח, ט) — עד עלמי עלמין. ושמך לעולם נודה סלה (שם מ"ד, ט) — ושמך נודי לעלמא עלמין. בהכספלה תרגום אחד (החמישי) : לעולמים, ותרגום אחר (הששי) : לנצח. ואף הפשיטתא מתרגמת לעיתים : לעלם, לעלמין (ולעיתים משמיטה בכלל, כשם שעושה הוולגטה). תרגומים אלה מתאימים למאמר הגמרא (עירובין נד) : "תנא דבי ר"א בן יעקב. כל מקום שנאמר נצח סלה ועד אין לו הפסק עולמית... סלה — דכתיב : כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה', אלקים יכוננה עד עולם סלה" וכו'. על סמך זה כתב מנחם במחברת : "נצח סלה עולם ועד ענין אחד להם".

לפירושים אלה קשה, מאחר שפירוש המלה "סלה" כ- **לנצח** אינו משתלב בעניין הפסוקים במקרים רבים, ודוגמא לכך : "בצעדך בישימון סלה".

1 מובא ע"י בן יהודה במלונו בערך סלה, וע"ש.

לכן פירש אבן ג'נאח בשרש סל: "משמות הזמן" כלומר: עתים פירושה לעולם, ועתים — מקדם. "וכן פירשו רדבא ועב"ס "מלת סלה עפ"ר לעתיד רצוני, דבר המתמיד לעולם... וכבר יפול ג"כ על העבר כמו: וקדוש מהר פארן סלה, ותאמר: מקדם (לקוטי קדמוניות לפינסקר ריא)"².

ב. ר' אברהם בן עזרא הכיר בקשיים שבפירוש זה, ולכן הוא מפרש מלה זו כעין "אמן". "והנכון הוא כי טעם סלה כמו: כן הוא או ככה ואמת הדבר ונכון הוא".

2. הסוג השני:

לעומת סיעת המפרשים והמתרגמים הרואים את סלה כהמשך ישיר של הטכסט, עומדת סיעה שניה שהעקרון המאחד אותה הוא הטענה כי סלה באה כסימן נגינה. לראשונה מצוייה דעה זו בתרגום השבעים, המתרגם סלה — diapsalma — גם היא כשלעצמה מלה בלתי מובנת, שענינה נגיני-מוסיקאלי³. בהכספלה הסורית מצוי התרגום עוניתא — מושג הקשור בזמן או בניגון (השוה "ומרי גברי ועני נשי" סוטה מח)⁴. והיו אף שדרשו נוטריקון: סל"ה — סימן לשנות הקול (ר' שלמה הירחי). בשיטה זו נוקטים חלק מן המפרשים המסורתיים ורוב החדשים אלא שדעותיהם נפרדות לשני ראשים: המחלקה האחת טוענת כי סלה היא סימן הניתן ע"י המנצח למקהלה או לתזמורת להרמת הקול, ואילו המחלקה השניה סבורה כי סלה היא סימן להנמכת הקול או להפסקה.

א. המחלקה הראשונה: סלה — סימן להרמת הקול

הרד"ק בספר השרשים שורש סל מפרש: "והנכון והישר בעיני שזו המלה אין לה ענין דבק בענין אשר היא עליו, אך היא מלת ניגון כך שהיו המנגנים משלימים במקומות הניגון כן, והראיה כי לא תמצא זאת המלה במקרא כי אם במזמור וניגון, כי רוב הזכרת המלה הזאת בתהלים ובתפלת חבקוק שהיתה בניגון, 'ערות יסוד עד צואר סלה' (חבקוק ג', יג) וכן אמר בסוף התפלה "למנצח בנגינותי", ולפי דעתי כי שרש המלה סלל, והה"א נוספת כי המלה מלעיל לעולם ויהיה סל על משקל צל. קן. וכשנוספת בו הה"א היה ראוי להדגש, והוקל, ומשקלה עם תוספת הה"א כמו 'הרה נסו' (בראשית י"ד, י) וענינה הרמה והגבהה מן 'סלו לרוכב בערבות' (תהלים ס"ח, ה), רצה לומר כי באותו מקום היה הגבהת הקול בניגון".

ברי"ל מפרש את דברי הרד"ק כי סלה מכוונת להרמת הקול המאמר שלפניה והיא "סימן למנצח בנגינות לסדר את הניגון באותו הערך הראוי למקהלות ובהרמת הקול" או שהיתה "סימן להמנצח להשמיע במצלתים להרים הקול בשמחה" ו"סימן לעם לאמור הללויה". לפי דעתי באה סלה משורש סלל מלשון מסילה שהיא דרך ישרה, וכעין סולם — דרך המוליכה משלב לשלב. אף סלה מוליכה את הניגון "מערך לערך ומתכונה לתכונה" בסולם הקולות⁵.

2 בן יהודה, שם.

3 מ' חרטינר, הכינוס העולמי למדעי היהדות תש"ז, עמ' 237 מפרש: "פריטת ביניים על הפסאלטריון, על הכינור".

4 ועיין בערוך ערן = ענה III.

5 תהלים, "וזמירות ישראל" עם ביאור יואל ברייל, בהקדמתו.

בכיוון זה הולכים רבים מן החדשים :
 רוננברג ב"אוצר השמות" סובר שסלה הוא סימן לשומעים או למנגנים להגביה
 הקול, בדומה לפועל "סלו לרוכב בערבות" כלומר : סלסלו לרוכב בערבות. ויש אף
 מפרשים : סלסלו והרימו קולכם ביה שמו, בעת שאתם מזכירים את שמו.
 גם ש"י פין ב"האוצר" סבור שסלה — סימן להמשכה והארכה בסלסול הקול.
 Johlson ב"ערך מלים" מפרש סלה : Ein Wieder- (אפשר Ein Wieder-
 holungszeichen (da Capo) כלומר : סימן לחזרה על הקטע האחרון. ורמזו לכך
 בנוטריקון : סלה — סב למעלה, השר !⁶ ואילו שטינברג ב"משפט האורים" מביא
 פירוש שונה לחלוטין. לפירושו, סל הוא מין תוף בתבנית סל, וממנו בא ביחס
 המגמה סלה, וכעין : הרה = אל הרהר כך סלה = אל הסל, כלומר : הרי זה כמו קריאה :
 ותנו תוף ! הכו בתוף !

ב. המחלקה השנייה : סלה — סימן להפסקה.
 כנגד המפרשים סלה כסימן להרמת הקול בשירה או בנגינה עומדת קבוצת מפרשים
 הסבורים כי סלה מורה על הנמכת הקול או הפסקה.
 גוניוס טוען כי סלה באה מן שלה — Ruhen, Schweigen שלווה, מנוחה,
 הפסקה. (מלשון "שלו כל בוגדי בגד") והוא סימן למנוחת המנגנים. וכן פירסט :
 סל + ה — הפסק וסילוק (פינאל), והרכבי ב"אוצר לשון המקרא" : סלה — Generally
 taken to mean pause, end.

לסיכום : נעשו נסיונות רבים ושונים לפירוש המלה סלה ועדיין אין פתרון
 המיישב את הדעת. מענינת גם קושיתו של ש"י פין בעל האוצר : "אבל לכל
 הפירושים יקשה מה שבבמה מזמורים באה המלה הזאת שלש או שתי פעמים,
 ובהרבה מזמורים חסרה לגמרי, והרי כולם ניתנו לשיר במקלות ? וצ"ע". ואילו
 Hustings, ב" Dictionary of the Bible מעלה השערה שבמקרים שונים נשמטה
 המלה סלה מן הטכסט העברי.

פרק שני

נסיון לפירוש חדש

דומה, שאפשר לפרש את המלה סלה כסילוק, חיסול⁷, כעין : לכלות, להשבית,
 במשמעות מקומית של הפסקה. בדומה לזה. "סלה כל אבירי" (איכה א', טו), או :
 "סלית כל שוגים מחקיד" (תהלים קי"ט, קיח) וכן ביוסיפון : "וסילה מהם 20 אלף
 איש"⁸. כולם במשמעות של חיסול, סילוק, החדלה⁹.

6 וראה חרטיגר מאיר : לביאור המלה הסתומה סלה, הכינוס העולמי למדעי היהדות תש"ז,
 הטוען כי סלה — נוטריקון "סלוק — הגיון", ו"סילוק" לדעתו ענינו "רפריין", חרוז חוזר.
 מענינים דבריו על חלוקת המזמורים ואופן שירתם במקלות בליווי כלי זמר.

7 במשמעות השימוש העממי בפועל זה : לחסל את העניינים, חיסלנו אותה, גמרנו אותה =
 הרגנוה.

8 ועיין במילון בן יהודה בערך סלה א' המביא מקורות נוספים לשימוש בפועל זה.

9 מענין השימוש בפרקי דרבי אליעזר פרק כ' : סלה מן העולם הזה וסלה מן העוה"ב. האם
 גם שם השימוש במלה סלה ללשון "חיסול" ?

ואולם מה משמעותה של הפסקה זו? למה היא באה?
ברצוני להעלות דעה ולנסות להוכיח כי ההפסקה אינה שרירותית אלא יש בה טעם מסוים וסדר מסוים. לשם כך אקדים דברים על השיר שהיו הלויים שרים בביהמ"ק, על אופן שירת פרקי תהלים, ומכאן נבוא להבנת מקומה של סלה ותפקידה.

1. השיר במקורות

השיר נזכר בתנ"ך (וגם מנגינה נזכרת עמו) בדבה"י א' ה' (4000 מהללים לה' בכלים אשר עשיתי להלל), דבה"י א' כ"ז, ו' (בתקופת דוד) ושם כ"ג, ל': "ולעמוד בבקר בבקר להודות ולהלל לה' וכן לערב". דבה"י ב' ה', יג'. "ויהיה כאחד למחצצרים ולמשוררים להשמיע קול אחד להלל ולהודות לה' וכהרים קול בחצצרות ובמצלות ובכלי השיר ובהלל לה' כי טוב כי לעולם חסדו". (חנוכת בית שלמה).
שם כ"ט, כה—לא (תקופת חזקיהו): "ובעל החל העולה החל שיר-ה' והחצוצרות ועל ידי כלי דוד מלך ישראל. וכל העם משתחוים והשיר משורר והחצוצרות מחצצרים הכל עד לכלות העולה... ויאמר יחזקיהו המלך והשרים ללויים להלל לה' בדברי דוד ואסף החוזה ויהללו עד לשמחה ויקדו וישתחוו". ובתקופת יאשיהו (שם ל"ה, טו) "המשוררים בני אסף על מעמדם כמצות דוד ואסף והימן וידותון". מוזכרים כאן שיר וחצוצרות ומצלות והלל בדברי דוד וקידה והשתחויות. אך כיצד שרו ומה בדיוק שרו—אין אנו יודעים מן התנ"ך.

2. אופן השיר

ואולם הגמרא מעלה פרטים רבים יותר:

במשנה תמיד פרק ז' מובא סדר הקרבת קרבן התמיד. אחרי הקרבן נתנו לכהן יין לנסך; "הסגן עומד על הקרן והסודרים בידו, שני כהנים עומדים על שולחן החלבים ושתי חצוצרות של כסף בידם, תקעו והריעו ותקעו. באו ועמדו אצל בן-ארזא אחד מימינו ואחד משמאלו. שחה לנסך והניף הסגן בסודרים והקיש בן ארזא בצלצל ודברו הלויים בשיר. הגיעו לפרק תקעו והשתחוו העם, על כל פרק תקיעה ועל כל תקיעה השתחויה. זהו סדר התמיד לעבודת בית אלקינו. יהי רצון שיבנה בב"א".
ופי' הרא"ש: "הגיעו לפרק שהוא סוף המליצה, וג' פרקים היו בשיר שהן מפסיקין וכו' ועל כל פרק תקיעה ותרועה ותקיעה והיינו דתנן בפרק בתרא דסוכה (דף נג:) תשע תקיעות לתמיד של שחר". וכן פירש הראב"ד: "כדי לתקוע על כל פרק ופרק של שיר כי פרקים היו להם בשיר והיו מפסיקים שם, ובתוך אותו הפיסוק היו תוקעין". דבר זה מבוסס על המשנה בערכין (פ"ב מ"ג) "אין פוחתין מכ"א תקיעות במקדש", ומפרשים שם התוספות (גמ' י' ע"א) על סמך סוכה נג: "ג' לפתיחת שערים, וט' (תקיעות) לתמיד של שחר שהיו הלויים אומרים שירה בשעת הנסכים והיה בו ג' פרקים, לכל פרק תקעו והריעו ותקעו"¹⁰.

הוברר שבכל שיר ששרו הלויים היו שלושה פרקים, כלומר: שלוש הפסקות שבהן תקעו החצוצרות והשתחוה העם, ס"ה תשע תקיעות. אולם נתעוררה מחלוקת בקשר

10 ראה גם סוכה לח ע"ב, פסחים סד ע"א ובתוספות שם, שלדעתם תקעו פעם אחת לפני השיר.

למיקום ההפסקות והתקיעות. ר' אהרון בר' יוסף הכהן, חתנו של ה"חפץ חיים", בספרו "עבודת הקרבנות" מביא דעה: "דמה שכתב תקעו והריעו ותקעו אימתיה, כשהגיע לפרק, ופעם שלישי היו תוקעין אחר גמר השיר". ולדעה אחרת תקעו פעם אחת לפני השיר ופעמיים באמצעו. אחרים אומרים שהיו שלש הפסקות בתוך פרק השיר עצמו. (השוה דברי ר"י עמדין בסדר התמיד שבסידורו).

3. מהות השיר

השיר שהיו הלויים אומרים בבית המקדש מובא בספר "עבודת הקרבנות" סימן קכ"ו, כשהוא מיוסד על המשנה בתמיד פ"ז ועל הגמרא (ראש השנה לא ע"א): "ביום ראשון היו אומרים לה' הארץ ומלואה (מזמור כ"ד) ועושים ממנו ג' פרקים. ביום שני היו אומרים גדול ה' (מ"ח) בג' פרקים. ביום שלישי אלקים ניצב (פ"ב) בג' פרקים. ביום ד' היו אומרים אל נקמות (צ"ד) בג' פרקים. ביום חמישי היו אומרים הרנינו (פ"א) בג' פרקים. ביום ששי היו אומרים ה' מלך (נ"ג) בג' פרקים. בשבת קודש, בשבת הראשונה היו אומרים שירת הים 'או ישיר' עד 'מי כמוך' בג' פרקים וכו'". בתמיד של שחר בשבת אמרו מזמור שיר ליום השבת. במוספי שבת היו אומרים האזינו וחולקין אותה לששה פרקים (הזי"ו ל"ך סימן). תחילה ששה פסוקים בכל קטע ואח"כ שמונה פסוקים. ואומרים פרק בכל שבת. במנחה של שבת אמרו 'או ישיר' ו'מי כמוך' (רמב"ם פ"ו הל' ט תמידין). בפסח היו אומרים (לדעת הגר"א): ביום א' מזמור קי"ד. ביום ב' — ע"ח. ביום ג' — פ'. ביום ד' — ק"ה. ביום ה' — קל"ה. ביום ו' — סוף הריעו לאלקים. ועושים ממנו ג' פרקים וכו'. נמצא תשע תקיעות למוסף ותשע השתחויות לעם.

בסוכות אמרו במוסף מזמורים כ"ט, נ', צ"ד, ע"ב.

נראה ששרו גם מזמורים אחרים, שלא על הקרבן¹¹, ומאחר שהיו כנראה מנגינות מסוימות וקבועות מסתבר שגם מזמורים אחרים נחלקו לפרקים לפי המנגינה.

פרק שלישי

השיטות בהופעת המלה סלה במזמורים

אחר שראינו כי נהגו לשיר מזמורי תהלים בחלוקה מסוימת ובהפסקות קבועות, אם מטעמי פולחן ואם מטעמים מלודיים, נוכל מתוך בדיקת השיבוץ השיטתי של המלה סלה בתוך המזמורים לטעון כי המלה סלה באה לסמן חלק מן הפרקים וההפסקות הללו. כלומר: במקום שהיתה הפסקה בנגינה או בשיר על מנת לחלק את הפרק לשלשה חלקים עפ"ר, או כדי להשלים שלש הפסקות (ג) פרקים לפי הדעות

11 אולי כך אפשר לפרש תמיהת הגמרא בערכין יא ע"א, שהרי מצינו כשחבר הבית בראשונה ששרו ביום ראשון "וישב עליהם את אונם וברעתם יצמיתם" מזמור צד, והוא שיר ליום רביעי ותירצו: "כדריש לקיש, דאמר ר"ל אומר שירה שלא על הקרבן", כלומר הלויים על דוכנם אמרו שירה אחרת מלבד שיר של יום. (שם, יב ע"א) ועיין תוס' פסחים סד ע"א ד"ה קראו: "אבל שלא בשעת הקרבה היו אומרים שירה שלא על היין".

השונות ולפי המקרים השונים) — בחלק מן המקרים באה המלה סלה, שמשמעותה "סילוק", "הפסקה".

1. שיטותיות במסגרת הפנימית של המזמור.

דוגמה אידיאלית לחלוקת המזמור ע"י המלה סלה לג' פרקים נוכל לראות במזמורים ג' ו"מ"ו. מזמור מ"ו הוא בן 12 פסוקים. המלה סלה מופיעה בסוף הפסוקים ד — ח — יב. על ידי כך נחלק המזמור לשלושה חלקים שווים שמשקלם השירי דומה, בכל חלק ארבעה פסוקים וכל חלק מסתיים במלה סלה.

מזמור ג' מכיל 9 פסוקים. המלה סלה מופיעה בסוף הפסוקים ג — ה — ט. כך נחלק המזמור לשלושה פרקים, מהם שני הראשונים זהים לחלוטין במשקלם השירי; בכל אחד מהם 13 מלים-הטעמות¹². יש לציין במיוחד את העובדה שבשני מזמורים אלה משמיט תרגום השבעים את הסלה המופיעה בסוף המזמור. (כך הוא הדבר בכל המקרים בהם מופיעה מלה זו בסוף המזמור, פרט לאחד: פרק ט', אולי משום שמזמור זה היה מחובר לפרק י') יתכן שהשמטה זו מקורה בהפסקה הטבעית שבסוף המזמור, ומתוך כך לא היה צורך לציינה, ואולי מסיבה זו לא ציינו גם בטכסט העברי במזמורים אחרים את הסלה שבסיום המזמור (פרט למקרים בודדים). מקרה כזה מצוי במזמור ד', שמבנהו זהה לחלוטין עם מזמור ג'. לשניהם תשעה פסוקים שהשלישי והחמישי בהם מסתיים בסלה. ההבדל ביניהם הוא שבניגוד למזמור ג', לא מופיעה במזמור ד' הסלה שבסוף המזמור.

גם לפרק מ"ו נמצאות שתי מקבילות: המזמורים פ"ד ו"ס"ב. בשניהם מופיעה סלה בפסוקים ה — ט וע"י כך מתחלקים המזמורים לג' פרקים בני ארבעה פסוקים כל אחד. (הכותרת לא נלקחה בחשבון).

שיטת חלוקה אחרת נמצאת בפרק ל"ט, בן 14 פסוקים. הפזמון החוזר פעמיים, בפסוק ו ובפסוק יב "...הבל כל אדם...סלה", מחלק את המזמור לג' פרקים, ושני הראשונים מונים 6 פסוקים כל אחד. (במזמור ע"ז מכילים הקטע השני והשלישי ששה פסוקים כל אחד, והשוה חלוקת "האזינו" לפי הו"ו ל"ך — קטעים בני ששה ושמונה פסוקים).

מזמור נ"ז מתחלק ע"י סלה לשלושה פרקים בני משקל שירי דומה ביותר. (30-33-30 מלים-הטעמות).

במזמור פ"ז מונה כל אחד משני הפרקים הראשונים 3 פסוקים. שני הקטעים הראשונים במזמור ס"ו זהים במשקל שירי (25 מלים כ"א) וכן שני הקטעים האחרונים במזמור ס"ח.

מסקנה: במסגרת הפנימית של המזמור קיימת שיטתיות מסוימת מבחינה ענינית ומבחינה שירית-מוסיקאלית בחלוקת המזמור ע"י המלה סלה, במזמורים שונים.

2. שיטתיות במסגרת החיצונית של המזמור בהשוואה למזמורים אחרים.

שיטתיות מסוימת בהבאת המלה סלה נמצאת גם בהשוואת המזמורים השונים בהם היא מופיעה.

12 אם אכן קשור המשקל השירי בתנ"ך בהטעמות.

- א. המזמורים נ'ד'. שניהם בני 9 פסוקים, בשניהם סלה ראשונה בפסוק ג', שניה בפסוק ה'.
- ב. מזמורים נ"ז-ס"ו. בשניהם סלה ראשונה בפסוק ד', שניה בפסוק ז'.
- ג. " ע"ו-ע"ז. סלה ראשונה בפסוק ד', שניה בפסוק י'.
- ד. " נ"ה-ס"ח. סלה ראשונה בפסוק ח', שניה בפסוק כ'.
- ה. " ס"ז-פ"ב. שניהם בני 8 פסוקים, בעלי מבנה דומה. סלה ראשונה בפסוק ב'.
- ו. מזמורים ס"ב-פ"ד. בני 13 פסוקים. בשניהם באה סלה בפסוקים ה' ט'.
- ז. " כ"א-פ"ה. בני 14 פסוקים, מבנה דומה. סלה ראשונה בפסוק ד'. (אתנחתא בפסוק ח').
- ח. מזמורים נ"ד-ס"א. בני 9 פסוקים, סלה בפסוק ה'.
- ט. " ז"נ-ט. בני 18 פסוקים. סלה בפסוק ו'.
- מסקנה: במזמורים בעלי מבנה דומה יהיה גם מקום הסלה דומה. כן קיים יחס בין מקום הסלה הראשונה לשניה, בהתחשב גם באורך המזמור.

פרק רביעי

ק ש י י ם ו ב ע י ם

אחר שנסינו להוכיח כי המלה סלה מחלקת את המזמורים לג' פרקים, תמוה מדוע ב-16 מזמורים מתוך ה-40 מופיעה המלה סלה רק פעם אחת במזמור. בתוך מזמורים אלה כלולים שיר-של-יום שני, שלישי וחמישי. בשיר של יום רביעי, ששי ושבת לא נמצאת כלל המלה סלה. מעניין לציין שבתרגום השבעים לשיר של יום רביעי מצוי תרגום סלה (diapsalma) בפסוק: ואחריו כל ישרי לב. סלה (צ"ב, טו). ואילו במזמור נ', אשר הושר במקדש במוסף של יום ב' דסוכות, מצויה אצלנו סלה בפסוק ו', ואולם בשבעים מצויה סלה נוספת בפסוק ט"ו. כן מוסיפים השבעים סלה בפרק ב', ח. ובל"ד, יא. לעומת זאת משמיטים הם את הסלה שבסופי המזמורים. ב-26 מתוך 40 המזמורים נזכרת המלה סלה פעמיים או שלוש פעמים במזמור, באופן שהמזמור נחלק לשלושה פרקים (אם הסלה מופיעה פעמיים במזמור) או שנוצרות בו שלוש הפסקות (בשבעה מקרים שהסלה מופיעה שלוש פעמים בתוך המזמור) אולם במזמור פט, שהוא ארוך במיוחד (53 פסוקים) מצויה סלה ארבע פעמים. ואולי אפשר להסביר זאת כחלוקה לצורך המלודיה.

היו שניסו לבדוק את היחס בין המלה סלה לבין כותרות המזמורים בהן היא נזכרת (בערכו Briggs: I.C.C. Jewish Encyclopaedia) אך עדיין לא העמיקו חקור בעניין ונותרה כאן בקעה רחבה להתגדר בה.